

PADASJOEN ESIOPETUKSEN LUKUVUOSISUUNNITELMA

Toimintakausi 2026–2027

Padasjoen kunnan esiopetuksen toimipaikka on lukuvuonna 2026–2027 Kullasvuoren koulu.

Esiopetus on osa Padasjoen varhaiskasvatusta.

Toimintamme nojautuu perusopetuslakiin, valtakunnalliseen Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sekä Padasjoen kunnan esiopetussuunnitelmaan.

Tämän toimintakauden tavoitteena on kielitietoisuuden sekä vuorovaikutustaitojen kehittäminen.

Tämä lukuvuosisuunnitelma on huoltajien nähtävillä eDaisy- järjestelmässä sekä Padasjoen kunnan nettisivuilla.

Esiopetuksen työ- ja loma-ajat toimintakaudella 2026–2027

Lukuvuosi alkaa 12.8. 2026

Syysloma vko 43 (19. – 25.10. 2026)

Joululoma 19.12. 2026 – 3.1. 2027

Talviloma vko 9 (1. – 7.3. 2027)

Helatorstaina ja sen jälkeisenä perjantaina ei ole esiopetusta.

Päivittäinen esiopetusaika on klo 8.15.-12.15.

Esiopetus päättyy 31.5. 2027

Ryhmän rakenne ja henkilöstö

Esiopetusryhmässä on 15 lasta, joista 12 on myös täydentävän varhaiskasvatuksen piirissä.

Täydentävä varhaiskasvatus järjestetään esiopetuksen tiloissa, ulkoilu tapahtuu koulun pihassa ja lähiympäristössä.

Ryhmässä toimii esiopetuksen opettaja, joka vastaa myös täydentävän varhaiskasvatuksen toiminnasta, 3 varhaiskasvatuksen hoitajaa sekä resurssityöntekijä.

Kullasvuoren koulun erityisopettaja vastaa tarvittavasta erityispedagogisesta tuesta.

Toimintakulttuuri Padasjoen esiopetuksessa

Oppimiskäsitys

Oppimisen edellytyksenä on, että lapsi tuntee olonsa turvalliseksi ryhmässä.

Toimintamme perustuu ajatukseen lapsen oppimisesta vuorovaikutuksessa toisten lasten, aikuisten, yhteisön ja lähiympäristön kanssa toimien, tutkien ja kokeillen.

Osana toimintakulttuuria tavoitteena on jokaisen lapsen ryhmään kiinnittymisen tukeminen, ryhmäytymiseen käytetään paljon aikaa etenkin syksyn aikana, havainnoiden kuitenkin jokaisen lapsen ryhmään kiinnittymisen ja kaverisuhteiden kehittymistä koko esiopetusvuoden aikana. Tämä on tärkeää etenkin lasten tullessa eri ryhmistä esiopetukseen.

Leikin - sekä ohjatun että ns. vapaan - merkitys oppimisessa (esim. tunne- ja vuorovaikutustaidot) on esiopetusikäiselle vielä merkittävä.

Arvostamme jokaisen lapsen yksilöllistä oppimisen tahtia. Tehtävänämmä on herättää jokaisessa lapsessa uteliaisuutta, innostusta ja oivalluksen iloa antaen näitä eväiksi tulevaa koulupolkua varten.

Sanoitamme harjoituksen, ja virheidenkin, olevan tärkeä osa oppimista. Kannustamme ja kehumme lapsia tukien näin oppijan itsetunnon kehittymistä.

Arvot

Inklusiivisuus liittyy kokonaisvaltaisesti esiopetuksen pedagogisen toiminnan sekä toteuttamiseen että sen suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen. Sen mukaisesti jokaisella lapsella on oikeus kuulua ryhmään, osallistua yhteiseen toimintaan sekä kasvaa omaan potentiaaliinsa vahvuuksiensa ja myönteisten oppimiskokemuksien avulla yhdessä toisten lasten kanssa. Jokainen lapsi voi toimia, kehittyä ja oppia omana ainutlaatuisena yksilönään sekä yhteisön jäsenenä. Lasten moninaisuutta kunnioitetaan.

Lapsia kuunnellaan ja heidän ajatuksiaan ja mielipiteitään otetaan huomioon.

Lapsi on oikeutettu tarvitsemaansa tukeen.

Lapsia osallistetaan toiminnan suunnitteluun mm. lasten kokouksissa kerran kuukaudessa, jolloin he saavat voivat esittää toivomuksia seuraavan kuukauden toiminnasta, nämä toiveet kuvannetaan piirtämällä ja ne ovat esillä luokkatilan seinällä koko kuukauden. Edellisen kuukauden toiveet käydään läpi, toteutuivatko toiveet ja mietimme syitä jos ei jonkun toiveen kohdalla näin käynytään. Lapsilta pyydetään toiminnasta heti- palautetta mm. peukutuksella, ulkoilupaikoista äänestetään.

Pedagogiikka on lapsilähtöistä, positiivista, vahvuusperustaista, läsnä olevaa, perusteltavissa olevaa, suunnitelmallista ja elävää – sitä arvioidaan ja kehitetään. Tähän pedagogiaan henkilöstö sitoutuu.

Arvoihimme kuuluu lapsen edun ensisijaisuus ja perheiden moninaisuuden hyväksyminen. Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö on tärkeä osa esiopetusta. Huoltajien mielipiteitä ja tietoja lapsesta kuullaan ja heidän antamaa palautetta hyödynnetään esiopetusta kehitettäessä.

Liikunnallisen elämäntavan edistäminen

Liikunnallisen elämäntavan edistäminen koetaan esiopetuksessa tärkeänä osana lapsen kasvua ja oppimista. Tätä tuetaan päivittäin toiminnallisilla oppimismenetelmillä, runsaalla ulkoilulla sekä koulun pihassa että lähiympäristössä vapaasti liikkuen sekä ohjattujen liikuntaleikkien avulla.

Kerran viikossa on ns. Eskariliikkari, jossa suunnitelmallisesti edetään oman kehon hahmottamisesta eri liikuntamuotojen harjoittamisen kautta välineliikuntaan tutustumiseen.

Talviurheilukaudella hiihdetään ja luistellaan sekä lasketaan mäkeä. Keväällä uimataittoa kehitetään uimahallikäynneillä.

Oppimisympäristöt

Oppimisympäristöinä esiopetuksessa toimivat koulun sisätiloissa esiopetuksen tilat, liikuntasali ja ruokasali (ruokailutilanteet), ulkotiloissa piha-alue, Kullasvuoren ulkoilualue sekä muu ympäröivä luonto, urheilukenttä, liikennepuisto, uimahalli sekä kirjasto. Liikennekäyttäytymistä harjoitellaan siirtymissä.

Retket: luontoretket lähiympäristöön ja paikkakunnan eri kohteisiin, keväällä 2027 retki Lahden Tiedepuistoon.

Työtavat

Esiopetuksessa lapset toimivat enimmäkseen pareittain, pienryhmissä tai koko ryhmän kesken (leikit, pelit, toiminnallinen oppiminen). Joka päivä harjoittelemme myös oman pulpetin ääressä istuen ohjeiden vastaanottoa ja niiden mukaan toimimista sekä omaan tekemiseen keskittymistä.

Vuorovaikutus

Esiopetuksen aikuinen on läsnä turvallisena, kuuntelevana, keskustelevana ja ohjaavana. Lasten puhetta pysähdytään kuuntelemaan.

Vuorovaikutus on lämmintä ja kannustavaa unohtamatta johdonmukaisuuden ja sovittujen rajojen tuomaa turvaa.

Henkilöstön osaaminen

Esiopetuksen henkilöstö on ammatillista, Padasjoen kunnan strategiaan sekä yhteisesti sovittuihin arvoihin, pedagogiaan ja periaatteisiin sitoutunutta, tiimityöskentelytaitoista, toimintaa suunnittelevaa, arvioivaa ja kehittävää, itseään ammatillisesti kehittävää ja toisiaan arvostavaa.

Johtaminen

Varhaiskasvatusjohtaja sekä sivistysjohtaja, Padasjoen kunnan johtosäännön mukaan, ovat vastuussa lain toteutumisesta ja sovittujen käytänteiden toteuttamisesta.

Esiopetuksen opettaja vastaa ryhmän pedagogiikasta sekä sen suunnittelusta, arvioinnista ja kehittämisestä, tarvittaessa erityisopettajan tukemana.

Arviointi

Toimintakulttuuria arvioidaan havainnoimalla ja kirjaamalla mahdollisia pedagogisen toiminnan, oppimisympäristön sekä oppimista edistävien opetusjärjestelyjen kehittämisen tarpeita, henkilöstö tekee myös itsearviointia. Lapsia kuullaan lasten kokouksissa kerran kuukaudessa sekä arjen keskusteluissa, palaute kirjataan. Huoltajat arvioivat toimintakulttuuria ja sen toteutumista lasten oppimissuunnitelmapalavereissa syksyllä, tammikuun kyselyssä sekä keväällä esiopetusvuoden päättyessä.

Kehittäminen

Inklusiiviset periaatteet ohjaavat myös kehittämistä. Toimintaa kehitetään arvioinnin perusteella sekä mm. kokeilemalla monipuolisia työtapoja, oppimisympäristöjä ja oppimisen edellytyksiä tukevia opetusjärjestelyjä.

Toimintaa kehitetään myös kehittämällä henkilöstön ammatillista osaamista.

Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki

Esiopetuksessa oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki toteutuu osana vertaisryhmää. Ryhmän tarpeisiin, jokaista lasta ajatellen, perustuvilla oppimisen edellytyksiä tukevilla opetusjärjestelyillä ja ryhmäkohtaisilla tukimuodoilla sekä tarvittaessa lapsikohtaisilla tukimuodoilla edistetään kaikkien lasten oppimista, osallisuutta ja ryhmään kiinnittymistä.

Lapselle annettavaa tukea suunnitellaan jo ennakoivasti ennen esiopetuksen alkamista tiedonsiirron mukana tai huoltajilta saadun tiedon perusteella. Toiminnan aikainen tuen tarpeen arviointi alkaa lapsen havainnoinnista, jota dokumentoidaan. Lapsi on oikeutettu saamaan tarvitsemaansa tukea heti tarpeen ilmetessä. Lapsen saamaa tukea toteuttaa koko henkilöstö.

Tuen vaikuttavuutta esiopetuksen opettaja arvioi yhteistyössä muun esiopetuksen henkilöstön kanssa lapsen toimiessa eri tilanteissa, tarvittaessa erityisopettajan tuella. Tukea vahvistetaan oppimisen edellytyksiä tukevilla opetusjärjestelyillä sekä erilaisilla ryhmäkohtaisilla tukimuodoilla. Jos nämä tukitoimet katsotaan vahvoinakin riittämättömiksi, arvioidaan lapsikohtaisen tuen tarve.

Oppimisen edellytyksiä tukevat järjestelyt

Padasjoen esiopetuksessa oppimisen edellytyksiä tukevia opetusjärjestelyjä suunnitellaan ennakoivasti ja niitä toteutetaan kaikessa toiminnassa. Esiopetuksen opettaja vastaa opetusjärjestelyjen vaikuttavuuden arvioinnista apunaan muu esiopetuksen henkilöstö. Tarvittaessa erityisopettaja antaa konsultoivaa tukea. Jos arvioinnin perusteella huomataan vaikuttavuuden heikkoutta tai sitä ei ole tapahtunut, suunnitellaan oppimisen edellytyksiä tukeviin opetusjärjestelyihin muutoksia sen mukaisesti.

Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ovat mm. ennakointi, rutiinit, strukturoitu arki, kuvatuki eri tilanteissa, ns. liikennevalot oman toiminnan ohjauksen apuna, pikapiirtäminen tunnetaitojen tukemisessa, aikuisen turvallinen ja rauhallinen olemus, johdonmukaisuus, selkeä ohjeistus, omat pysyvät istuma- ja naulakkopaikat, oppimisympäristön järjestely (etäisyys toisiin, välineillä omat paikat, muokattavuus), pedagoginen istumajärjestys, lapsen toimintakyvyn huomioiminen (aistien toiminta, ärsykkeiden merkitys, kuormittuminen), vahvuuksien ja onnistumisien huomioiminen, välittävä pedagogiikka, vahvuusperustainen työote ja pedagogiikka, kannustus, ajan hahmottamisen apukeinot (timer, tiimalasi, eri aistikanavien kautta tulevat merkit), varttipedagogiikka, eriyttäminen, negaatioita välttävät toimintaohjeet, toiminnallinen oppiminen, tehtävien pilkkominen, tuki siirtymätilanteissa, alkuun pääsemisen auttaminen.

Esiopetuksessa on käytössä kaikki edellä luetellut oppimisen edellytyksiä tukevat järjestelyt sekä termit oma tila, pulpettirauha, työrauha, ruokarauha, jonorauha, joita kaikki tuemme yhdessä, jotta kaikilla olisi hyvä ja turvallinen olla.

Ryhmäkohtaiset tukimuodot (lisänä oppimisen edell. tukeviin opetusjärjestelyihin)

Opettajan antama yleinen tuki: annetaan joustavasti tarpeen mukaan pienemmissä ryhmissä, voidaan antaa ennakoivasti ja sairaspoissaoloista johtuviin tuen tarpeisiin. Tämä on ryhmän toiminnan eriyttämistä sekä oppimisen haasteissa että tarjottaessa mielekästä toimintaa oppimisessa pidemmällä oleville oppimiskokonaisuuksin, esim. kielten rikas maailma.

Opettajan antama opetuskielen tukiopetus: tarkoituksenmukaista ja suunnitelmallista, kohdistettu pienryhmälle tai koko ryhmälle, tavoitteena opetuskielen taidon vahvistaminen. Järjestetään osana opetusta päivittäin esim. pelien ja leikkien avulla. Opetuskielen tukiopetusta annetaan myös lapsille, joiden äidinkieli on suomi ja jotka tarvitsevat sitä opetuskielen oppimisen tueksi.

Erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä: erityispedagogiseen osaamisen perustuvaa opetusta, kohdennetaan koko ryhmän tasolla havaittuihin tuen tarpeisiin. Esiopetusryhmässämme kerran viikossa, tarpeen vaatiessa useammin.

Erityisopettaja antaa myös konsultaatiotukea kerran viikossa kohdentaen sen esiopetuksen opettajalle ja/tai muulle henkilöstölle.

Lapsikohtainen tuki: Jos esiopetuksen opettajan arvioinnin perusteella (tukenaan erityisopettajan erityispedagoginen osaaminen) koko ryhmälle kohdistetut tukimuodot eivät vahvassa muodossakaan riitä, tehdään arvio lapsikohtaisen tuen tarpeesta. Siihen osallistuvat huoltajat, lapsi oman ikäkautensa mukaisesti, esiopetuksen opettaja sekä erityisopettaja. Jos arvioinnissa huomataan vahvemman tuen tarve, tehdään lapsikohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma. Suunnitelmaa hyödynnetään tehtäessä hallintolain mukainen tukea koskeva päätös.

Lapsikohtaista tukea annetaan yksilölliseen tarpeeseen ja säännöllisesti ja lapsella on oikeus samalla saada myös koko ryhmälle suunnattuja tukitoimia. Lapsikohtaista tukea annetaan ensisijaisesti omassa esiopetuksen toimipaikassa lapsen etu huomioiden.

Lapsikohtaisen tuen luonne ja sen muodot: säännöllinen erityisopettajan antama opetus osittain pienryhmässä (esiopetusryhmä, joka on muodostettu lapsikohtaisen tuen toteuttamiseksi) ja muun opetuksen yhteydessä. Tuki on yleensä pitkäkestoista esim. lukukauden tai lukuvuoden pituinen jakso. Opetusta voidaan myös toteuttaa yksilöopetuksena, jos se on lapsen kannalta tarkoituksenmukaista.

Yhteistyö

Huoltajien kanssa tehdään yhteistyötä päivittäin keskustelemalla tuonti- ja/tai hakutilanteissa. Syksyn oppimissuunnitelmakeskustelussa sovitaan yhdessä huoltajien kanssa lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia tukevat pedagogisen toiminnan tavoitteet, jotka kirjataan sähköiseen Daisy- järjestelmään. Tammikuussa on huoltajilla mahdollisuus ns. väliaikapalaveriin joko tapaamisena tai puhelimen välityksellä. Keväällä huoltajien kanssa käydään esiopetusvuosi lyhyesti läpi lapsen ollessa mukana.

Huoltajien kanssa keskustellaan myös huolen ilmetessä esim. lapsen tarvitsemaan tukeen liittyen. Huoltajien kanssa tehdään yhteistyötä myös vanhempain illoissa (keväällä lainmukainen ns. etukäteis- info sekä syksyn vanhempainilta), erilaisten juhlien tiimoilta sekä vanhempain yhdistyksen kautta.

Yhteistyö esi- ja alkuopetuksen kanssa: toteutuu kouluyhteistyönä suunnitelmallisissa yhteisissä aamupäivissä aiheina mm. musiikki, leikit ja pelit, liikunta, luontoretket ja askartelu sekä erilaiset kulttuurivierailut koulussamme.

Yhteistyö siirtymävaiheissa on tärkeää lapsen siirtyessä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen (varhaiskasvatussuunnitelma) ja esiopetuksesta kouluun (lapsen kasvun ja oppimisen kannalta tärkeät tiedot), näin siirtymästä tulee joustava ja sujuva.

Tavoitteena on oppimisen polku, joka kulkee varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja sieltä kouluun. Jokaisesta esiopetukseen ja kouluun siirtävästä lapsesta pidetään siirtopalaveri. Lähettävä taho vastaa tiedonsiirrosta ja huoltaja antaa luvan tiedonsiirtoon kirjallisena. Siirtopalaveriin voi huoltaja halutessaan osallistua. Erityisopettaja on mukana siirtopalaverissa esiopetuksesta kouluun siirryttäessä, jos se on lapsen etu.

Varhaiskasvatuksesta esiopetukseen siirtyville lapsille mahdollistetaan esiopetusvuotta edeltävän toimikauden aikana tutustuminen tulevaan esiopetusympäristöön. Huoltajille järjestetään infotilaisuus esiopetuksesta huhti-toukokuussa.

Esiopetuksesta kouluun siirtyvien lasten huoltajille järjestetään Eskarista ekalle- iltta huhti-toukokuussa ja esiopetuksesta kouluun siirtyvät viettävät aamupäivän koulun puolella.

Lapsen siirtyessä toiseen kuntaan huoltajalta pyydetään lupa tiedonsiirtoon kirjallisena.

Moniammatillinen ja monialainen yhteistyö

Esiopetuksessa tehdään monialaista yhteistyötä erityisopettajan, neuvolan ja koulukuraattorin kanssa.

Tarvittaessa yhteistyötä tehdään myös puhe- ja toimintaterapeutin, psykologin sekä muiden esiopetuksen aikana lasta hoitavien ja kuntouttavien tahojen kanssa.

Arviointi

Yhteistyön toimivuutta arvioidaan eri yhteistyötahojen kanssa lapsen edun toteutumisen pohjalta. Jos vaikuttavuuden tai käytänteiden havaitaan olevan puutteellisia, yhteistyötoimintaa kehitetään.

Yhteisölliset opiskeluhuollon käytänteet

Esiopetuksen opiskeluhuolto on ensisijaisesti ja ehkäisevästi yhteisöllistä opiskeluhuoltoa, joka on kaikkien tehtävä. Siinä taataan jokaiselle lapselle mahdollisuus osallisuuteen, fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin sekä oppimiseen terveellisessä, turvallisessa ja esteettömässä ympäristössä.

Ryhmän toimintakulttuuri sekä pedagogiset, oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt sekä erilaiset ryhmätuen muodot ovat osa tätä yhteisöllistä opiskeluhuoltoa.

Ensisijainen vastuu oppilashuollosta on esiopetuksen henkilöstöllä.

Erityisopettajan, koulukuraattorin sekä neuvolan yhteistyötuki on saatavilla tarvittaessa.

Esiopetuksen oppilashuollon ohjausryhmään kuuluu varhaiskasvatusjohtaja, esiopetuksen opettaja, erityisopettaja, koulukuraattori sekä neuvolan terveydenhoitaja. Oppilashuollon työryhmä kokoontuu syksyisin ja keväisin. Palaverissa käydään läpi esiopetuksen ympäristön hyvinvointi, oppimisen järjestäminen, lasten tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä lapsiryhmän toiminnan edistäminen, terveellisiä elintapoja ja vireyttä lisäävät toimet, lasten ja huoltajien osallisuus, opiskeluhuolto esiopetuksessa sekä yhteistoiminta.

Esiopetuksen opettaja tuo palaveriin kirjattuna em. asiat, niitä arvioidaan ja työryhmä miettii mahdollisia kehittämiskohteita.

Kiusaamisen ehkäisy ja siihen puuttuminen

Mitä kiusaaminen on?

Lapsi joutuu toistuvasti yhden tai useamman lapsen kielteisten tekojen kohteeksi.

FYYSINEN: esim. läpsäisy, lyöminen, nipistely, potkiminen, kamppaaminen, esteenä oleminen, vaatteiden repiminen, kivien, hiekan tai tms. heittäminen, leikkien sotkeminen

PSYKKINEN: esim. uhkailu, manipulointi, kiristäminen, ilveily, poissulkeminen, leikin sääntöjen muuttaminen, selän takana puhuminen

SANALLINEN: haukkuminen, nimittely, hännäilyminen, ”lälättäminen”, vaatteiden tai ulkonäön kommentointi

Kiusaamisen ehkäisyn käytänteet: ryhmäytymiseen käytetään aikaa, jotta jokainen lapsi tuntisi olonsa turvalliseksi ja löytää paikkansa ryhmässä. Lasten monipuolista ystävyssuhteiden kehittymistä tuetaan ja ylläpidetään jokapäiväisessä toiminnassa kannustaen lapsia etsimään peli- ja leikkikavereiksi niitä lapsia, joiden kanssa ei ole paljon pelannut/leikkinyt. Leikki- ja pelipareja/ryhmiä myös arvotaan. Kiusaamisen ehkäisyn tukena käytetään myös draamaa sekä kirjallisuutta.

Konkreettiset kiusaamiseen puuttumisen käytänteet: puututaan heti, osapuolta/osapuolia kuullaan ja mietitään yhdessä, miten asiaa voidaan korjata ja miten tästä eteenpäin menetellään. Henkilöstö miettii mahdollisia syitä tilanteisiin ja seuraa tilannetta. Pyrimme tukemaan näissäkin tilanteissa lapsen empatiakyvyn kehittymistä.

Kiusaamisen jatkuessa ja jollei henkilöstön puuttuminen tilanteisiin ja keskustelu riitä, keskustelemme huoltajien kanssa löytääksemme mahdollisia yhteneviä toimintamalleja kiusaamisen loppumiseksi, koska huoltajalla on merkittävä rooli kiusaamisen ehkäisyssä. Kiusaamisen kohdistuessa tiettyyn lapseen säännönmukaisesti, keskustelutilaisuuteen kutsutaan sekä kiusatun että kiusaajan huoltajat.

Katsomme esiopetuksen henkilöstön tehtävänä olevan huoltajien tietoisuuden lisääminen kiusaamisesta ilmiönä.

Tätä suunnitelmaa ja sen vaikuttavuutta seurataan arjen toiminnassa ja arvioidaan tammikuussa ja toukokuussa.

